



Agnes Ingelman: Föredrag för kvinnans rösträtt

Talare

Agnes Ingelman
Aktivist

Datum

13 maj 1917

Plats

Stockholm

Broderskapstanken är en av grundprinciperna i den evangeliska förkunnelsen. Men trots Mästarens vilja, att Hans lärjungar skulle vara bärare i världen av rättfärdighetskravet, ha de kristna ofta med skygg skuggrädsla dragit sig undan samhällslivet, från vilket de skymtade faror för sina själar och för en djupare andlig utveckling. Vål uppskattar och använder man sig av det goda, som sociala reformer, näringsfrihet och en tillkämpad rättsordning skänka, och förstår att begagna sig av alla de förmåner samhället giver, utan att dock se, att detta förpliktar.

Ej under då, om kristendomens inflytande på samhällslivet och aktningen därför är i avtagande. Den betraktas såsom någonting föräldrat, som ej lämpar sig för vår tid, och utvecklingen visar ringa spår av dess inverkan. Dess samhällsbevarande kraft försvagas, och klyftan mellan kristendomen och samhället vidgas allt mer.

En förskjutning i själva samhällsgrunden har i vår tid ägt rum. Levnadssättet och formen för det sociala samlivet anpassas efter den förändrade ekonomiska situationen. Kvinnans ställning, arbetarklassens förhållanden, medborgarlivet, allt förlöper nu på en annan grundval mot förr. Även det religiösa tänkesättet tager nya former.

Om religionen skall fylla sin uppgift och bli vad den bör vara, en rättfärdighetens princip bland människorna, få dess bekännare ej såsom hittills i liknöjd bekvämlighet draga sig undan de strider och uppoffringar, som fordras för att upptaga kampen mot det onda såväl inom människan som även utom henne i de sociala förhållandena.

Religiöst intresserade kvinnor borde ej längre kunna genom sin tystnad förlänga ohållbarheten av det nuvarande sakläget.

De börja ock allt mer vakna upp över detta. De känna, att även de måste vara med om och verka för, att kvinnan i likhet med mannen tillerkännes fullt människovärde d. v. s. får bli behandlad som fullvärdig medborgare i samhället och icke såsom nu likställes med barn och andra omyndiga.

Vi ha för närvarande kommit till ett skede i samhällsutvecklingen, varest det är omöjlig för kvinnor i allmänhet och för oss, som ha vår verksamhet inom det sociala arbetet att tillfredsställande kunna lösa de krav och uppgifter, som möta oss, utan att äga motsvarande samhällsrättigheter.

Med industrialismens segertåg genom världen har kvinnan berövats en stor del av det arbete inom hemmets skyddande väggar, vilket förr gav henne levebrödet. Hon har slungits in i grottekvarnen för att jämsides med mannen upptaga kampen för tillvaron. Lika strävsamt och målmedvetet som han har hon burit arbetets mångskiftande bördor, och detta kanske samtidigt med att hon fyllt en makas och moders krävande plikter. Likväl har hon aldrig ansetts värdig att få ha ett ord med, då de lagar och förordningar stiftats, vilka reglera hennes verksamhet och bestämma över hennes barns framtid.

Med prisvärd energi ha under de senaste åren reformarbeten inom lagstiftningens olika områden upptagits. Då dessa reformer allt som oftast intimt beröra även kvinnans sociala ställning och hemförhållanden, förefaller det som en orättvisa, rad sak som förordningen om kvinnans nattarbete. att hon ej tillåtes medbestämmanderätt.

Jag vill här knappast beröra en så gammal och omdebatterad sak som förordningen om om kvinnans nattarbete.

Hade kvinnliga synpunkter fått göra sig gällande, t. ex. då moderskapsförsäkringen behandlades, hade frågan säkerligen kommit i ett annat läge.

Kan det vara rättvist, att den nya äktenskapslagen och lagen om barn utom äktenskapet samt adoptionen behandlas och avgöres enbart av män och att kvinnan, som så nära beröres därav i livets snart sagt alla förhållanden, ej får göra sin stämma hörd vid fastställandet just av dylika lagars många ömtåliga detaljer

Våra lagar giva ej kvinnan något effektivt skydd. Tyngst drabbar detta oftast den

ensamma modern, och därom ha fängelsemurarna mycket att berätta. Särskilt upprörande är den ogifta moderns rättslöshet inom samhället. Så t. ex. kan en dylik kvinna i det nuvarande nödläget ofta nog icke komma i åtnjutande av dyrtidsunderstöd från det dels statliga, dels kommunala dyrtidsanslaget. Om hon nämligen varit nödgad mottaga fattigunderstöd från kommunen för sitt barn, emedan hon ensam mast utan hjälp från barnets far försörja det, så är hon därigenom berövad möjligheten att erhålla rabattkort å billiga livsförnödenheter. Här kunna vi väl med skäl fråga, måtte sådana bestämmelser skulle komma till stånd, om kvinnan fått inverka på lagstiftningen?

Ännu mera upprörande är det nuvarande ohyggliga prostitutionssystemet, varigenom kvinnan, man skulle nästan kunna säga, lagbindes vid lasten.

Den nuvarande tendensen av samhällsförhållandenas socialisering nödvändiggör mer än någonsin att de kvinnliga synpunkterna få göra sig gällande vid stiftandet av vårt lands lagar.

All religion åsyftar förverkligandet av rättfärdighetens gudomliga idé bland människorna. Men skall denna idé kunna förverkligas, så måste, det hålla vi före, ovillkorligen också kvinnan komma i åtnjutande av alla medborgerliga rättigheter.

Man kan ej fordra av männen, ej ens av de bästa, att de skola kunna till fullo förstå kvinnans ofta nog egenartade krav på samhället.

Vi tro, att även männen skola, om vi kvinnor få vårt fulla medborgarskap, kanske i en ej alltför avlägsen framtid finna samhället lyckligare och mera tryggt mot inre och yttre stormar.

Vårt rösträttskrav är sålunda icke grundat på själviskhet, utan på den osjälviska och sant religiösa övertygelsen, att vi äro pliktiga sörja för tillgodoseendet av samhällets alla medlemmars intresse.

Taggar

1910-tal, 1917, Kvinna, Rösträtt

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/agnes-ingelman-foredrag-for-kvinnans-rostratt>